

2023/2084(INI)

25.9.2023

JELENTÉSTERVEZET

a Szerződés nemzeti parlamentekre vonatkozó rendelkezéseinek
végrehajtásáról
(2023/2084(INI))

Alkotmányügyi Bizottság

Előadó: Paulo Rangel

TARTALOM

	Oldal
INDOKOLÁS – TÉNYÖSSZEFOGLALÓ ÉS MEGÁLLAPÍTÁSOK.....	3
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	7

INDOKOLÁS – TÉNYÖSSZEFOGLALÓ ÉS MEGÁLLAPÍTÁSOK

Bevezetés

Tizennégy évvel a Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követően az Alkotmányügyi Bizottság (AFCO) úgy vélte, hogy saját kezdeményezésű végrehajtási jelentésre van szükség, amelyben értékeli a Szerződés nemzeti parlamentekre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtását.

A jelentés célja, hogy értékelje, miként használják a nemzeti parlamentek európai politikai folyamatokban való részvételére szolgáló jelenlegi mechanizmusokat, és hogy áttekintse e részvétel fejlesztésének jövőbeli kilátásait. Ezen értékelés alapján a jelentés azt is megvizsgálja, hogy e mechanizmusokon miként lehet javítani annak érdekében, hogy a nemzeti parlamenteket szorosabban bevonják a teljes integrációs folyamatba. A jelentés figyelembe veszi a korábbi végrehajtási jelentés jóváhagyása óta – többek között az Európa jövőjéről szóló konferencián és a szubszidiaritással, az arányossággal és a „kevesebbet hatékonyabban” megközelítéssel foglalkozó munkacsoportban – lezajlott vitákat és elfogadott ajánlásokat.

I. A nemzeti parlamentek elsődleges funkciója: az európai politika felügyelete a Tanácsban és az Európai Tanácsban képviselettel rendelkező kormányaik felhatalmazásával

A Lisszaboni Szerződés a „parlamentek szerződéseként” lett ismert, ugyanis jelentősen megnövelte az Európai Parlament szerepét, ugyanakkor az európai kereten belül elismerte a nemzeti parlamentek saját alkotmányos szerepét is. Ez utóbbiak alapvető szerepet kaptak az Unió demokratikus legitimitációjának biztosításában, pluralizmusának és sokszínűségének előmozdításában, valamint alkotmányos működésének garantálásában.

A nemzeti parlamentekről a kormányzás különböző szintjein tevékenykedő politikai szereplők és a kutatók egyaránt azt tartják, hogy fontos szerepet töltenek be az uniós projekt demokratikus alapjának megszilárdításához való hozzájárulásukkal. Közelebbről: az uniós intézményrendszer demokratikus elszámoltathatósága és legitimitációja szempontjából döntő fontosságú a nemzeti parlamentek uniós ügyekben való aktív részvétele és a nemzeti kormányok nemzeti parlamentek általi fokozott ellenőrzése. Ugyanakkor, annak ellenére, hogy a nemzeti parlamentek bekerültek a Szerződések szövegébe, a továbbiakban is lehet még javítani azon képességüket, hogy az uniós ügyekben fellépjenek. A nemzeti parlamentek hajlandóak tevékenyebb szerepet vállalni az uniós ügyekben azáltal, hogy nemcsak a szubszidiaritási kérdésekbe, hanem az uniós politikák és jogalkotás érdekébe is szorosabban bevonják őket. Egyre élénkülnek az arról szóló viták, hogy lehetőséget kellene adni a nemzeti parlamenteknek, hogy a döntéshozatali folyamat egésze során beavatkozhasanak.

Az intézmények demokratikus működése magában foglalja a döntéshozók elszámoltatására való képességet is. E tekintetben az európai intézményrendszer sajátosnak tekinthető: az Európai Unió Tanácsa mind a törvényhozó, mind a végrehajtó hatalmi ág része jogalkotóként, illetve a végrehajtó hatalom nemzeti képviselőiből álló intézményként. E hibrid jellege miatt bonyolultabb a felette gyakorolható politikai ellenőrzés, mivel az Európai Parlament előjogai korlátozottak. Ezzel összefüggésben a nemzeti parlamentek fontos szerepet töltenek be az Unió demokratikus működésének biztosításában, köszönhetően a nemzeti kormányuk európai politikája felett gyakorolt, a Szerződésben is rögzített ellenőrzésnek.

Ezt az ellenőrzést ugyanakkor megnehezíti a Tanács munkájának átláthatatlansága, amely némi javulás ellenére mégiscsak tapasztalható a gyakorlatban. Az információhoz való hozzáférés, amely a nemzeti kormány feletti politikai ellenőrzés gyakorlásának előfeltétele, természetesen és mindenekelőtt a nemzeti szabályokon és gyakorlaton múlik, amelyek viszont nagymértékű változatosságot mutatnak az egyes tagállamok között. Ugyanakkor elő lehetne mozdítani közös minimumszabályokat annak biztosítása érdekében, hogy a Tanács munkája átláthatóbb legyen a nemzeti parlamentek előtt. Ezen átláthatóságnak különösen vonatkoznia kellene a Tanácsban leadott nemzeti szavazatokra, amelyeknek nyilvánosnak kellene lenniük, és lehetőség szerint a Tanács üléseire is, amelyeknek a jövőben szintén nyilvánosnak kellene lenniük. A tagállamok Tanácson belüli tevékenységének és szavazási jegyzőkönyveinek figyelemmel kísérése valóban a leghatékonyabb módja lenne annak, hogy a nemzeti parlamentek megfelelően ellenőrizhessék kormányuk európai politikáját.

II. A nemzeti parlamentek egyedi alkotmányos hozzájárulása az európai szinthez: egy európai politikai szféra kialakítása

Ha a Lisszaboni Szerződés szorosabb kapcsolatot szorgalmaz a nemzeti parlamentek és az európai intézmények között, az természetesen annak tudható be, hogy olyan, konkrét hozzájárulásra számít tőlük, amely túlmutat azon, amit kormányaik felszólalásaikkal és szavazataikkal a Tanácsban és az Európai Tanácsban tesznek. Valódi konkrét alkotmányos különbség van a nemzeti parlamentek európai életben való részvétele, valamint a nemzeti kormányok Tanácsban és Európai Tanácsban való említett részvétele között. Míg a kormányok egyetlen politikai álláspontot képviselnek, amelyet szavazatuk oszthatatlansága is tükröz, a nemzeti parlamentek pontosan a pluralitást és a belső sokszínűséget fejezik ki (a többség akaratának való szigorú megfelelés sérelme nélkül). A nemzeti parlamentek európai szintű döntéshozatalhoz való konkrét hozzájárulása éppen a tagállami elképzelések eme sokszínűsége (azokat arányosan képviselve). Nem történt azonban túl sok intézkedés annak érdekében, hogy felhívják a figyelmet a nemzeti parlamentek európai döntéshozatalban való pótolhatatlan alkotmányos szerepére. E szerep pedig határozottan hozzájárul a valódi európai politikai tér és a valódi, autentikus közszféra kialakításához. Előfordulhat ugyanis, hogy az egyik tagállami parlament kisebbségi álláspontja egy másik parlament többségi álláspontjával egyezik meg, és a közöttük kialakuló kölcsönhatás az európai politikai szintér kialakulását tükrözi. E jelenség többek között e szakadék áthidalására törekszik. Elsősorban azzal, hogy határozottan ösztönzi, hogy a nemzeti parlamentek delegációi valamennyi közös rendezvény alkalmával és a politikai csoportosulások arányainak megfelelően képviseljék ezt a belső pluralitást. Másodsorban pedig azzal, hogy lehetővé teszi a kisebbségi álláspontot képviselő kisebbségi csoportosulások számára, hogy különvéleményeket csatoljanak az indokolt véleményekhez anélkül, hogy aláásnák a többség akaratának megfelelően elfogadott vélemény mellett elkötelezettséget.

III. A cél a teljes intézményközi együttműködés: az európai politikai szféra kialakítása

Az európai politikai szintér kialakítását természetesen segíti a különböző, már meglévő kezdeményezések megerősítése. Az uniós intézmények és a nemzeti parlamentek között zajló együttműködés az elmúlt évtizedben valóban jelentős mértékben javult.

Miközben ez az együttműködés szorosan összefügg a tagállamok törvényhozó ágai közötti párbeszéddel, még van lehetőség a javulásra. Mindenekelőtt erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy egyszerűbbé váljanak az Unió és a nemzeti parlamentek közötti kapcsolatok jelenlegi keretei, ideértve az Európai Unió Parlamenti Elnökeinek Konferenciáját, a COSAC-

ot, az unióbeli stabilitásról, gazdasági koordinációról és kormányzásról tartott parlamentközi konferenciát, az Európával foglalkozó közös parlamenti ellenőrző csoportot, valamint a parlamentközi bizottsági üléseket, csak hogy néhányat említsünk. E tekintetben rendkívül célravezető lenne egy bizottsági alapú megközelítés kidolgozása.

A parlamentközi együttműködést jobban össze kell hangolni és meg kell szervezni időben és tartalomban, hogy megelőzhető legyen ezen együttműködés kifáradása. Emellett maguk a nemzeti parlamentek/parlamenti kamarák közötti együttműködésre is szükség van, hogy kiaknázhassák az uniós ügyeket befolyásolni képes meglévő mechanizmusokat. A parlamentközi együttműködésre vonatkozóan ajánlott a bizottsági alapú megközelítést előnyben részesíteni.

„Európai hetet” kellene szervezni, amelyre egyszerre kerülhetne sor a 27 nemzeti parlamentben, ezen a biztosoknak, az európai parlamenti képviselőknek és a Tanács soros elnöksége minisztereinek is részt kellene venniük, és ennek alkalmával meg lehetne vitatni az uniós ügyeket a nemzeti és adott esetben a regionális parlamenti képviselőkkel. Az „európai hét” része lenne a nemzeti parlamentek és az Európai Parlament „eljárési szabályzatainak” reformja is, szintén az egyes parlamentek önrendelkezésének sérelme nélkül.

IV. A nemzeti parlamentek szubszidiaritás ellenőrzésében betöltött szerepe

Tudatában annak, hogy ez az egyik legfontosabb alkotmányos hatáskörük, a nemzeti parlamentek egyhangúan értékelik a korai előrejelző rendszer (EWS) működésének bizonyos korlátozásait, amely rendszer a sárga és narancssárga lapos eljárás beindításához vezethet.

A nemzeti parlamentek által benyújtott indokolt vélemények láthatólag nem lassítják le vagy állítják meg az uniós jogalkotási folyamatot, főként, mivel ezeket a véleményeket az attól számított nyolc héten belül kell benyújtani, hogy a Bizottság előterjesztette jogalkotási javaslatát. Ez a határidő ugyanakkor olyan korlátozó tényező, amely eltántoríthatja a nemzeti parlamenteket attól, hogy indokolt véleményeket nyújtsanak be, és így a folyamat valamennyi főbb szereplője elégtelennek tekinti, különösen az összetett jogalkotási csomagok egyedi elemeinek nemzeti parlamentek részére történő továbbításában tapasztalható késedelmek és az olyan általános munkaszüneti időszakok miatt, amikor a legtöbb nemzeti parlament nem ülésezik. Ezen azonban a Szerződés módosítása nélkül nem lehet változtatni. Az előző végrehajtási jelentés egy „technikai értesítési időszak” meghatározására tett javaslatot, amely ténylegesen növelné a nyolchetes időszakot. Ennek következtében a Bizottság mérséklő intézkedésként 2019-től az év végi ünnepi időszakot elkezdte kivenni az indokolt vélemény nemzeti parlamentek általi megküldésére nyitva álló nyolchetes időszak meghatározásából. Mindazonáltal a Szerződés lehetséges módosításairól szóló vitákban meg kell fontolni a határidők nemzeti parlamentek által kért meghosszabbítását.

A nemzeti parlamentek és az európai intézmények láthatóan különbözőképpen értelmezik a szubszidiaritás elvét, ami hatással lehet a korai előrejelző rendszer végrehajtására, amennyiben csökkenti annak hatékonyságát. Ez a realitás tükröződik az Európa jövőjéről szóló konferencia ajánlásaiban is, amelyek különböző elgondolásokat fogalmaztak meg. Ennélfogva a szubszidiaritás elvének alkalmazhatóságával és értékelésével kapcsolatos egyértelműség növelhető az elv olyan közös értelmezésének kidolgozása segítségével, amely elfogadja az eredetileg az Amszterdami Szerződéshez csatolt, a szubszidiaritásról és az arányosságról szóló jegyzőkönyvben, az Európai Unió Bíróságának a vonatkozó ítélezési

gyakorlatában, valamint a Bizottság saját gyakorlatában megfogalmazott kritériumokat. Ez a közös értelmezés megkísérelheti a szigorúan és a tágabban értelmezett (a hatáskör-átruházást és az arányosságot is tartalmazó) szubszidiaritás közötti különbség kezelését, azzal, hogy tartózkodik a szubszidiaritás elvének nyilvánvalóan korlátozó víziójától.

Az Európa jövőjéről szóló konferencia megvitatta a 2018. évi jelentésben tárgyalt „zöld lapos” eljárást is, és azt javasolta a 40. intézkedés 2. pontjában, hogy a nemzeti parlamentek (és a jogalkotói hatáskörrel rendelkező regionális parlamentek) „kapjanak lehetőséget európai szintű jogalkotási kezdeményezés javaslására”. Az Európa jövőjéről szóló konferencia ezen intézkedéséhez felül kellene vizsgálni a Szerződést. A nemzeti parlamentek Európai Unióban betöltött szerepének elismerése mellett hangsúlyozni kell, hogy e nemzeti parlamentek nem minősülnek az uniós intézményi keret „harmadik kamarájának”, ezért ajánlott nem biztosítani közvetlen kezdeményezési jogot a részükre. Amint azt az előző végrehajtási jelentés tisztázta, ezen újításnak szükségképpen három korlátja lenne: nem lehet valódi jogalkotási kezdeményezés, mivel ez a jog kizárólag a Bizottságot illeti meg (jelenleg sem a Parlament, sem a Tanács nem kezdeményezhet jogszabályt, ugyanakkor a Szerződés bármely jövőbeli felülvizsgálata adhatna jogalkotási kezdeményezési jogot az Európai Parlamentnek); nem használható a meglévő uniós jog hatályon kívül helyezésére, mivel máskülönben fordított piros lapként működne, végezetül pedig semmilyen jogot nem biztosíthat az európai szabályozás módosítására (ami a Szerződésekben az EP-nek és a Tanácsnak biztosított hatáskörök elbitorlását jelentené). Az elképzelés ezért üdvözlendő, mivel a szubszidiaritás helyes értelmezését tükrözi annyiban, amennyiben annak értelmében a nemzeti parlamentek elismerik, hogy egyes kérdések az Unió kizárólagos hatáskörébe tartoznak. Teljes körű bevezetésekor olyan javaslattételi vagy ajánlási jog lenne, amely a párhuzamos mechanizmusokhoz hasonlóan, miután a nemzeti parlamentek támogatási küszöbét meghaladta, a Bizottságot indokolt válasz adására kötelezné elutasítás esetén. Először mindemellett az Európai Parlament támogatását kell megszereznie.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a Szerződés nemzeti parlamentekre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtásáról (2023/2084(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ), különösen annak a hatáskörök átruházásáról és a szubszidiaritásról szóló 5. cikkére, 10. cikkének a képviseleti demokráciáról szóló (1) bekezdésére, az uniós polgárok képviseletéről szóló (2) bekezdésére, az uniós polgároknak az Unió demokratikus életében való részvételéhez való jogáról szóló (3) bekezdésére, a részvételi demokráciáról szóló 11. cikkére, a nemzeti parlamentek szerepéről szóló 12. cikkére, 48. cikkének rendes felülvizsgálati eljárásról szóló (3) bekezdésére és 48. cikkének (7) bekezdésére („áthidaló klauzula”),
- tekintettel a nemzeti parlamentek Európai Unióban betöltött szerepéről szóló, az Amszterdami Szerződéshez csatolt (1.) jegyzőkönyvre¹, valamint a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló, a Lisszaboni Szerződéshez csatolt (2.) jegyzőkönyvre²,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 15. cikkére, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának 41. és 42. cikkére,
- tekintettel a Lisszaboni Szerződés fényében az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek közötti kapcsolatok fejlődéséről szóló, 2009. május 7-i állásfoglalására³, az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek közötti kapcsolatokról szóló, 2014. április 16-i állásfoglalására⁴, valamint a Szerződés nemzeti parlamentekre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló, 2018. április 19-i állásfoglalására⁵,
- tekintettel a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról, valamint a nemzeti parlamentekkel fennálló kapcsolatokról szóló, 2018. évi 2019. július 11-i (COM(2019)0333), 2019. évi 2020. június 30-i (COM(2020)0272), 2020. évi 2021. július 23-i (COM(2021)0417), valamint 2021. évi 2022. augusztus 1-jei (COM(2022)0366) éves bizottsági jelentésekre,
- tekintettel az Európai Parlament Nemzeti Parlamentekkel Folytatott Kapcsolattartás Igazgatóságának éves jelentéseire, különösen az Európai Parlament és az uniós nemzeti parlamentek közötti kapcsolatokról szóló, 2022. évi jelentésre,
- tekintettel az uniós jog alkalmazásának 2017., 2018. és 2019. évi ellenőrzéséről szóló, 2021. január 20-i állásfoglalására⁶, valamint a Bizottság 2021. évi jogállamisági

¹ HL C 202., 2016.6.7., 203. o.

² HL C 115., 2008.5.9., 206. o.

³ HL C 212. E, 2010.8.5., 94. o.

⁴ HL C 443., 2017.12.22., 40. o.

⁵ HL C 390., 2019.11.18., 121. o.

⁶ HL C 456., 2021.11.10., 56. o.

- jelentéséről szóló, 2022. május 19-i állásfoglalására⁷,
- tekintettel „Az európai uniós szabályozás célravezetőségéről, szubszidiaritásáról és arányosságáról – jelentés a jogalkotás minőségének javításáról a 2017., 2018. és 2019. év vonatkozásában” című, 2021. június 24-i állásfoglalására⁸,
 - tekintettel a szubszidiaritással, az arányossággal és a „kevesebbet hatékonyabban” megközelítéssel foglalkozó munkacsoport „Aktív szubszidiaritás – egy új munkamódszer” 2018. július 10-i jelentésére⁹;
 - tekintettel az Európa jövőjéről szóló konferenciára vonatkozó európai parlamenti álláspontról szóló, 2020. január 15-i állásfoglalására¹⁰, valamint az Európa jövőjéről szóló konferencia következtetéseinek nyomán követéséről szóló, 2022. május 4-i állásfoglalására¹¹,
 - tekintettel a Szerződések felülvizsgálatára irányuló konvent létrehozására irányuló felhívásról szóló, 2022. június 9-i állásfoglalására¹²,
 - tekintettel a gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződés 13. cikkére, amely rögzíti a parlamentközi konferenciáknak a költségvetési politikák, valamint a Szerződés hatálya alá tartozó egyéb kérdések megvitatása céljából történő megszervezését;
 - tekintettel a gazdaságpolitikai koordinációra vonatkozó európai szemeszterről (2023) szóló, 2023. március 15-i állásfoglalására¹³,
 - tekintettel az Európai Unió Parlamenti Elnökei Konferenciájának 2023. április 24–25-én Prágában tartott ülése nyomán megfogalmazott elnökségi következtetésekre¹⁴,
 - tekintettel az uniós ügyekkel foglalkozó parlamenti bizottságok LXIX. konferenciája (COSAC) 2023. május 14–16-án Stockholmban tartott plenáris ülésének következtetéseire¹⁵,
 - tekintettel a parlamentarizmus nemzetközi napja alkalmából 2023. június 30. és július 1. között Leónban megtartott konferencián elfogadott, „A parlamentek megerősítése a demokrácia fokozásáért” című, a parlamentarizmusról szóló leóni nyilatkozatra¹⁶;
 - tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére, valamint eljárási szabályzata 1. cikke (1) bekezdésének e) pontjára és 3. mellékletére, valamint az Elnökök Értekezlete 2002.

⁷ HL C 479., 2022.12.16., 18. o.

⁸ HL C 81., 2022.2.18., 74. o.

⁹ „Aktív szubszidiaritás – egy új munkamódszer”, a szubszidiaritással, az arányossággal és a „kevesebbet hatékonyabban” megközelítéssel foglalkozó munkacsoport 2018. július 10-i [jelentése](#).

¹⁰ HL C 270., 2021.7.7., 71. o.

¹¹ HL C 465., 2022.12.6., 109. o.

¹² HL C 493., 2022.12.27., 109. o.

¹³ Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0078.

¹⁴ <https://parleu2022.cz/wp-content/uploads/2023/04/EUSC-Prague-Presidency-Conclusions-final-EN-1.pdf>.

¹⁵ <https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/download/file/8a8629a88827df1e018828991e660000/Contribution%20adopted%20by%20the%20LXIX%20COSAC.pdf>.

¹⁶ https://www.congreso.es/backoffice_doc/prensa/notas_prensa/99181_1688138271277.pdf.

december 12-i ülésén hozott, a saját kezdeményezésű jelentések engedélyezésére vonatkozó eljárásról szóló határozatára,

- tekintettel az Alkotmányügyi Bizottság jelentésére (A9-0000/2023),
- A. mivel az uniós intézményrendszer demokratikus elszámoltathatósága és legitimitációja szempontjából döntő fontosságú a nemzeti parlamentek uniós ügyekben való aktív részvétele és a nemzeti kormányok nemzeti parlamentek általi fokozott ellenőrzése;
- B. mivel a nemzeti kormányok európai ügyekben való parlamenti elszámoltathatósága, amely az egyedi nemzeti gyakorlatok függvénye, a nemzeti parlamentek jelenlegi európai szerződéses kereteken belül meghatározott szerepének alapkövét képezi;
- C. mivel ezt az elszámoltathatóságot a Tanácson belüli fokozott átláthatóság elősegítheti, különös tekintettel a tagállamok szavazási jegyzőkönyveire;
- D. mivel az uniós jogalkotási és döntéshozatali folyamat átláthatóságának hiánya azzal a veszéllyel jár, hogy aláássa a nemzeti parlamenteknek mind a Szerződés és a megfelelő jegyzőkönyvek szerinti előjogait, mind különösen a Tanácsban képviselt nemzeti kormányuk ellenőrzésében betöltött szerepét;
- E. mivel a nemzeti parlamentek pluralitása rendkívül előnyös az Unió számára, és a parlamenti kisebbségek európai ügyekben megjelenő alulreprezentáltságát ellensúlyozni kell az egyes nemzeti parlamentekben a többség teljes körű tiszteletben tartása mellett és összhangban részarányukkal;
- F. mivel a (2.) jegyzőkönyv (6. cikk) elismeri, hogy a nemzeti parlamentek egyeztetethetnek a jogalkotói hatáskörrel rendelkező regionális parlamentekkel, ugyanakkor a regionális parlamentek szerepe a nemzeti rendelkezésektől függ, és gyakran tanácsadásra korlátozódik;
- G. mivel a nemzeti parlamentekkel és az uniós intézményi keretben betöltött szerepükkel számos, az Európa jövőjéről szóló konferencia végeredményéről szóló jelentésben szereplő javaslat foglalkozott;
- H. mivel a nemzeti parlamentek szerepet játszanak az európai Szerződések felülvizsgálatában; mivel az Európai Parlament 2022. június 9-i állásfoglalásában a Szerződések felülvizsgálatára irányuló konvent létrehozására hívott fel;
- I. mivel az európai közszféra létrejöttét az európai menetrendről szóló számos fórummal elő lehetne mozdítani, és e fórumokat támogatni lehetne egy közös „európai héttel”, amelynek során a nemzeti parlamenti kamarák képviselői egy időben vitatnák meg az európai ügyeket a biztosokkal, az európai parlamenti képviselőivel és a soros tanácsi elnökség minisztereivel;
- J. mivel a nemzeti parlamentek érdeklődést mutatnak az uniós politika és jogalkotás érdekében való fokozottabb részvétel iránt, ahelyett, hogy csak a korai előrejelző rendszerben vennének részt, amely kizárólag a szubszidiaritással foglalkozik;
- K. mivel a nemzeti parlamenteknek a szubszidiaritás elve betartásának – a korai előrejelző rendszeren alapuló – ellenőrzéséhez való jogának érvényre juttatása révén fokozatosan

javultak az uniós intézmények és a nemzeti parlamentek közötti kapcsolatok;

- L. mivel az (1.) jegyzőkönyv 4. cikkében megállapított nyolchetes időszak alkalmatlannak bizonyult a szubszidiaritás elvének való megfelelés időszerű nyomon követésére, és azt meg kell fontolni a Szerződés jövőbeli felülvizsgálatának keretében;
- M. mivel a 2018. évi végrehajtási jelentés azt ajánlotta, hogy a nemzeti parlamentek kapjanak lehetőséget arra, hogy konstruktív javaslatokat terjesszhessenek elő a Bizottság általi mérlegelésre, kellő tekintettel a Bizottság kezdeményezési jogára;
- N. mivel az Európa jövőjéről szóló konferencia azt ajánlotta, hogy a nemzeti parlamentek és a jogalkotói hatáskörrel rendelkező regionális parlamentek „kapjanak lehetőséget európai szintű jogalkotási kezdeményezés javaslására”, ez az eszköz pedig lehetőséget biztosítana számukra arra, hogy konstruktív javaslatokat terjesszenek elő a Bizottság általi mérlegelésre, kellő tekintettel a Bizottság kezdeményezési jogára, miután először megszerezték a Parlament támogatását;
- O. mivel 2022. június 9-i állásfoglalásában a Parlament az Európai Parlament általános, közvetlen jogalkotási kezdeményezési jogának alapítására szólított fel; mivel e jog megadását követően a „zöld lapos” eljárásokat a Parlamentnek kellene címezni;
- P. mivel a „piros lapos” eljárás végrehajtása az európai integrációs folyamat e szakaszában nem képzelhető el;
- Q. mivel a nemzeti parlamentek közötti, valamint a nemzeti parlamentek és az európai intézmények közötti folyamatos információcserét szolgáló platformot, az IPEX-et tovább kell fejleszteni a digitális stratégiájával összhangban; mivel az Európai Parlament jelentős támogató szerepet tölt be ebben;
- R. mivel az EUMSZ 70., 85. és 88. cikke értelmében a nemzeti parlamentek a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség vonatkozásában jelentős hatáskörökkel bírnak, és ezért fontos szerepet játszanak az Unió biztonság- és védelempolitikája jövőjének alakításában;

A kormány tevékenységének ellenőrzése európai kérdésekben

1. úgy véli, hogy a nemzeti parlamentek Lisszaboni Szerződésből eredő jogainak és kötelességeinek érvényesítése növelte az európai alkotmányos keretben betöltött szerepüket, ezáltal hozzájárulva az Unió pluralizmusához, demokratikus legitimitásához és jobb működéséhez;
2. úgy látja, hogy a nemzeti kormányok nemzeti parlamentek általi elszámoltathatósága, amelyet az EUSZ 10.cikkének (2) bekezdése is elismer, a nemzeti parlamenti kamarák Európai Unióban betöltött szerepének alapköve; arra biztatja a nemzeti parlamenteket, hogy európai feladataikat teljeskörűen lássák el, így ugyanis közvetlenül befolyásolhatják és ellenőrizhetik az európai szakpolitikák tartalmát, különösen azzal, ha nyomon követik nemzeti kormányaik Európai Tanácsban és Tanácsban végzett munkáját;
3. kéri a tagállamokat, hogy biztosítsanak elegendő időt, kapacitást és az információhoz való szükséges hozzáférést nemzeti parlamentjük számára annak érdekében, hogy e

nemzeti parlamentek betölthessék a nemzeti kormányok tevékenységének ellenőrzésében és legitimálásában álló alkotmányos szerepüket, amikor e kormányok uniós szinten járnak el;

4. úgy véli, hogy az uniós intézmények munkamódszereinek és döntéshozatali folyamatainak átláthatósága előfeltétele annak, hogy a nemzeti parlamenteknek lehetőségük legyen ténylegesen betölteni a Szerződésekből eredő intézményi szerepüket; kéri ezért, hogy a tagállamok Tanácsban leadott szavazatainak jegyzőkönyvét tegyék nyilvánossá; kéri továbbá, hogy a nemzeti parlamentek teljeskörűen éljenek hatásköreikkel, többek között azáltal, hogy kiigazítják belső szervezetüket, menetrendjüket és eljárási szabályzatukat oly módon, hogy e teljes körű hatáskörgyakorlás lehetővé váljon;
5. emlékeztet arra, hogy noha ösztönzi a nemzeti parlamentekkel folytatandó megerősített politikai párbeszédet, a döntéseket az alkotmányos hatáskörökkel összhangban kell meghozni, figyelembe véve a nemzeti és európai szervek döntéshozatali hatásköreinek egyértelmű elhatárolását;
6. kimondja, hogy az európai szemeszter nemzeti parlamentek menetrendjéhez való hozzáigazítása még inkább hozzájárulhat a gazdaságpolitikák koordinációjához, hangsúlyozva ugyanakkor, hogy e kiigazítás során nem lehet figyelmen kívül hagyni az egyes parlamenti kamarák önkormányzati hatásköreit és egyedi eljárási szabályzatait;
7. kéri egy, a költségvetési párbeszédre vonatkozó nemzeti időszak végrehajtását, amelynek során a nemzeti parlamentek megvitathatnák az európai szemesztert és ahhoz hozzájárulhatnának azáltal, hogy a Bizottsággal és a Tanáccsal való kapcsolat tekintetében megbízást adnak kormányuknak;

Az európai közszféra kialakítása

8. hangsúlyozza e tekintetben a különböző politikai pártokból érkező képviselők arányos képviselete elvének fontosságát; ennél fogva javasolja, hogy az európai intézményekben eljáró nemzeti parlamenti küldöttségek tükrözzék a politikai sokszínűséget;
9. megjegyzi, hogy a parlamenti többség kötelező erejű akaratát a nemzeti parlamentek által kiadott véleményekben lehetne kifejezésre juttatni, mind a korai előrejelző rendszeren belül, mind azon kívül; támogatja ugyanakkor azt az elképzelést, hogy a nemzeti parlamenteken belüli politikai kisebbségek lehetőséget kapjanak eltérő álláspontjuk kifejtésére, amelyet e vélemények mellékleteibe lehetne illeszteni;
10. úgy véli, hogy egy éves európai hét létrehozása lehetővé tenné az európai parlamenti képviselők, a biztosok és a Tanács soros elnökségének miniszterei számára, hogy minden nemzeti és adott esetben regionális parlamenti közgyűlés előtt megjelenjenek, hogy a nemzeti és regionális parlamenti képviselők mellett megvitassák és kifejtsék az európai menetrendet; úgy véli továbbá, hogy a nemzeti és az európai politikai csoportok közötti, az uniós parlamentközi együttműködés keretén belüli találkozók a valódi európai politikai vita formájában hozzáadott értéket teremthetnének;

A korai előrejelző rendszert támogató reform

11. hangsúlyozza, hogy a nemzeti parlamentek leglényegesebb előjoga, amelyet a

Lisszaboni Szerződés vezetett be, a szubszidiaritás elvének való megfelelés ellenőrzése volt az uniós jogalkotási eljárások korai szakaszaiban;

12. megjegyzi, hogy a „sárga” vagy a „narancssárga” lapos eljárásokat nem használták kiterjedten; úgy véli ugyanakkor, hogy a korai előrejelző rendszer eljárási hiányosságai nem tekinthetők a szubszidiaritás elve be nem tartására vonatkozó meggyőző bizonyítékoknak; javasolja, hogy valamennyi uniós intézmény és tagállam állapodjon meg egy közös kultúrában a szubszidiaritás és az arányosság elvét illetően, az eredetileg az Amszterdami Szerződéshez csatolt, a szubszidiaritásról és az arányosságról szóló jegyzőkönyvben, az Európai Unió Bíróságának vonatkozó ítélkezési gyakorlatában és a Bizottság saját gyakorlatában megfogalmazott kritériumok alapján; úgy véli, hogy e közös kultúra kialakítása nyomán lehetővé kellene, hogy váljon a szubszidiaritás valamennyi elemét felölelő, tágabb értelmezés;
13. elismeri, hogy egyes nemzeti parlamentek kérték a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló (1.) jegyzőkönyv 3. cikke szerinti indokolt vélemény kiadására meghatározott nyolchetes határidő meghosszabbítását; hangsúlyozza azonban, hogy a Szerződések jelenlegi keretei nem teszik lehetővé e hosszabbítást; megjegyzi, hogy a Bizottság mérséklő intézkedésként 2019-től az év végi ünnepi időszakot elkezdte kivenni az indokolt vélemény nemzeti parlamentek általi megküldésére nyitva álló nyolchetes időszak meghatározásából; úgy véli ezért, hogy e nyolchetes időszakot újra meg kell fontolni a Szerződés jövőbeli felülvizsgálatának keretében;
14. megismétli egy olykor „zöld lapos” eljárásnak is nevezett rendszer létrehozására irányuló javaslatát; e rendszerben a nemzeti parlamentek legalább egyharmada konstruktív javaslatot nyújthat be a Bizottsághoz, hogy pozitívan befolyásolja az európai vitát és a Bizottság jogalkotási kezdeményezési hatáskörét, miután először megszerezte a Parlament támogatását; e tekintetben javasolja, hogy a Bizottság mérlegelési jogkörrel rendelkezzen, és e javaslatokat vagy vegye figyelembe, vagy az elutasítás indokait tartalmazó, hivatalos választ adjon ki; rámutat arra, hogy egy ilyen eljárás nem jelenthet kezdeményezési jogot, sem a jogalkotás visszavonásához vagy módosításához való jogot, mivel az veszélyeztetné az „uniós módszert” és a hatáskörök nemzeti és európai szintű megosztását, ami sértené a Szerződéseket;
15. úgy véli, hogy a „zöld lapos” eljárás címzettje a Parlament kellene, hogy legyen, mihelyt a Parlament az uniós polgárok közvetlen képviselőjeként általános, közvetlen jogalkotási kezdeményezési jogot kapott;

A tájékoztatáshoz való jog végrehajtása

16. újfent megerősíti, hogy az EUSZ 12. cikke és az (1.) jegyzőkönyv biztosítja a jogot a tagállami parlamentek számára, hogy közvetlenül tájékoztatást kapjanak az európai intézményektől; javasolja, hogy a jogalkotói hatáskörrel rendelkező regionális parlamentekre is terjesszék ki a tájékoztatáshoz való jogot;
17. javasolja, hogy a nemzeti parlamentek időben használják az IPEX platformot, hogy biztosítsák a nemzeti ellenőrző mechanizmus korai megindítását; javasolja az IPEX rendszerszintű információmegosztásra és a szubszidiaritással kapcsolatos aggályok korai jelzésére szolgáló csatornaként történő használatát; üdvözli az IPEX-iránymutatás aktualizált verzióját, amelyet a főtitkárok 2023. februári ülésén hagytak jóvá, és amely az IPEX-platform új verzióját és az ezen új verzió által kínált lehetőségeket és

eszközöket tükrözi;

Az intézményközi együttműködés javításának szorgalmazása

18. tudomásul veszi az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek között az Európai Unió parlamenti uniós ügyekkel foglalkozó bizottságainak konferenciája (COSAC), a közös kül- és biztonságpolitikával foglalkozó parlamentközi konferencia, valamint a gazdasági és monetáris uniós stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló szerződés 13. cikke keretében folytatott, jelenlegi együttműködést; tudomásul veszi továbbá a parlamentközi együttműködés újabb formáit, például az Európával foglalkozó közös parlamenti ellenőrző csoportot és az Eurojust értékelésével foglalkozó parlamentközi bizottsági ülést; hangsúlyozza, hogy ezt az együttműködést a konszenzus, az információmegosztás és a konzultáció elvén alapulva kell továbbfejleszteni annak érdekében, hogy a nemzeti parlamentek ellenőrizhessék kormányukat és közigazgatásukat;
 19. ismételten hangsúlyozza, hogy az Unió és a nemzeti parlamentek közötti kapcsolatok jelenlegi kereteit egyszerűsíteni és harmonizálni lehetne hatékonyságuk és eredményességük fokozása érdekében; ezzel összefüggésben kéri az Unió és a nemzeti parlamentek közötti, a meglévő platformokon és fórumokon keresztüli együttműködés felülvizsgálatát e kapcsolatok megerősítése és jelenlegi igényekhez való hozzáigazítása céljából;
 20. rámutat arra, hogy a parlamenti bizottságok közötti politikai és technikai párbeszéd megerősítése nemzeti és európai szinten egyaránt igen produktív lépés lenne a teljes körű parlamentközi együttműködés felé; fontolóra veszi további erőforrások elkülönítésének lehetőségét e cél elérése és a videokonferencia minél szélesebb körű alkalmazása érdekében;
 21. elismeri az (1.) jegyzőkönyv 9. és 10. cikkével létrehozott parlamentközi bizottsági ülések (ICM) relevanciáját és a „bizottsági módszer” ágazati sikerességét a parlamentközi együttműködésben; úgy véli, hogy jobb intézményközi együttműködést lehetne elérni, amennyiben az európai parlamenti és a nemzeti parlamenti képviselők nagyobb jelentőséget tulajdonítanak a parlamentközi bizottsági üléseknek, és ha készen állnának a szorosabb együttműködésre;
 22. javasolja, hogy a nemzeti parlamentek vegyenek részt a közös biztonság- és védelempolitika folyamatos továbbfejlesztésében; úgy véli, hogy e részvételt az Európai Parlamenttel szoros együttműködésben és a nemzeti alkotmányok biztonság- és védelempolitikára vonatkozó rendelkezéseinek teljes körű tiszteletben tartásával kell előmozdítani; kéri a nemzeti parlamenteket, hogy nagyobb részletességgel vizsgálják meg a védelmi képesség uniós szintű prioritizálását, többek között a nemzeti parlamentek képviselői és az európai parlamenti képviselők közötti közös parlamenti üléseken és politikai párbeszéd útján;
- o
- o o
23. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

